

Videnscentrets ordning:

Chip- mærkning af føl

[Føllet mærkes og det skal nævnes, at føllet på billedet ikke var særlig håndtam - det er derfor, det hopper lidt!]

[Chippen sættes ind mellem fedtkammen og halsmuskelen på vestre side af halsen]

Hoppens chip aflæses

Videnscentret for Landbrug|Heste har tre mærkere til islandske føl

[Tekst/foto: Kari Baklund]

Siden 2000 har det været et DI-krav, at alle føl født i Danmark skal chipmærkes. Da denne regel blev indført blev stambogsføringen varetaget af Videnscentret for Landbrug|Heste - populært kaldet "Landskontoret" og vores heste blev ikke udstyret med hestepas og ejercertifikat, men havde i stedet en stamtavle trykt på fint papir med vores røde logo på. Nogle har dem måske stadig liggende i skufferne.

På det tidspunkt begyndte vi at arbejde på, at vi skulle have folk med særligt kendskab til islandske heste til at mærke vores føl. Man kan sige, at vi gerne ville have vores egne mærkere i "Landskontorets" regi. Argumenterne var bl.a., at vores føl kommer i mange farver, og vi kunne ikke være sikre på, at registreringerne foregik rigtigt, hvis der kom en mærker, som ikke kendte til de mange farvevariationer, som vores heste findes i - og endelig var der også et argument om, at det ikke ville være til avlernes fordel, hvis dyrlægerne fik monopol på mærkning. Monopoler har det med at trække prisniveauet op ad. I dag ligger dyrlægerens priser for mærkning tæt op ad Videnscentrets priser de fleste steder i landet.

Siden fik vi som bekendt vores eget stambogskontor. Det skete i 2009, og vi har valgt at fortsætte samarbejdet med Videnscentret for Landbrug|Heste omkring mærkningen af

vores heste - ligesom vi også fortsat er aktivt medlem af Landsudvalget for heste, som organiserer hele den organiserede avl i Danmark, nemlig 30 avlsforbund. Landsudvalget er den stærkeste stemme for danske hesteejere, når det gælder om at påvirke lovgiverne f.eks. i forhold til lov om hold af heste og diverse transportregler.

I dag har Videnscentret for Landbrug|Heste tre mærkere, som tager sig af chipmærkningen af de islandske føl; Bo Hansen, Bjarne Poulsen og John Siiger Hansen, som alle tre har årelang erfaring med islandske heste.

Chipmærkningen

Chipmærkning handler i bund og grund om identificering af heste. Derfor skal føllet mærkes, imens det stadig går hos sin mor. Her kan hoppens chipmærke aflæses og kontrolleres, og dernæst kan føllet mærkes.

Chippen skydes ind med en éngangs nål, og lægges på venstre side af halsen mellem fedtkammen og musklen. Her kan man føle sig frem til et "hulrum", hvor chippen lægges ind. Selve chippen har en "nubret" overflade, som hjælper den med at binde sig til vævet, så den ikke flytter sig. Ifølge reglerne skal føllet have grime på og være bundet, men vi må nok erkende, at det ikke altid forholder sig sådan, når mærkerne kommer ud. Føllet skal dog være

fortroligt med mennesker, så chipmærkeren kan få chippen i og efterfølgende aflæse chippen. Det går lynhurtigt, og føllet når næsten ikke at opleve, hvad der sker. Når chippen er sat i, så tjekkes den med chipaflæseren.

Signalement

Samtidig med chipmærkningen laves et signalement af føllet. Her noteres føllets farve, hvirvler og evt. aftegn. Man kan godt argumentere for, at formålet med at lave et signalement af føllet, ikke giver den store mening, når det er chippet. Det egentlige formål er dog væsentligt for os hesteejere, nemlig at hesten skal kunne identificeres hurtigt og nemt ved en handel, på en fold med mange heste, en stævneplads eller i en anden sammenhæng, hvor der måske ikke er adgang til en chipaflæser. Af samme grund er det en god ide, at vente med chipmærkningen til føllet har smidt følpelsen. Det sker, når det er ca. 3-4 måneder og så kan man se den blivende farve. Den farve, som bliver registreret i hestepasset, har altså til formål, at man skal kunne kende hesten, når man ser den. Det er i den sammenhæng mindre relevant, at den f.eks. er bærer af et gen for en bestemt farve. Chipmærkerne skal angive mindst tre hvirvler, og langt de fleste heste har en hvirvel i panden i øjenhøjde, bag ørerne og i lysken. Ingen af disse er særlig anvendelige til identifikation af heste, og slet ikke om vinteren, men det bliver altså noteret.

Aftegn og lodrette striber i hovene tegnes ind på en tegning af hesten, og disse tegnes senere ind i hestepasset.

Lidt om papirgangen

Når et føl kommer til verden skal den glade avler indsende en følannonce til vores

stambogskontor. Herefter registreres føllet og får tildelt et stambogsnummer. I forbindelse med registreringen tjekkes det, at hoppen har været til en hingst(!), som er avlsgodkendt samt har været drægtig i ca. 11 måneder. Hvis der er noget, der ikke passer helt sammen, kan avleren blive bedt om at DNA-teste føllet. Når føllet er registreret i WorldFengur, modtager avleren en mail med de registrerede oplysninger om føllet.

Når avleren lader Videnscentret's mærkere stå for chipmærkningen, så vil man automatisk blive kontaktet pr. brev med et tidspunkt, hvornår mærkningen skal findes sted. Det vil være i perioden fra september til december. Mærkerne får en liste over alle føl i slutningen af september, og begynder så at planlægge nogle ture, hvor de kan nå flest mulige føl pr. dag. Når føllet er mærket, sender mærkeren skemaerne ind til Videnscentret, som sender dem videre til vores eget stambogskontor. Her indtastes alle oplysninger og der udstedes hestepas. Alle føl skal være chipmærkede senest d. 31. december, men langt de fleste føl bliver mærket i tiden frem til 1. december.

Hvis der opstår en situation, hvor man har brug for at få sit føl mærket på grund af f.eks. salg, så kan man altid rette personlig henvendelse til mærkeren, som så har mulighed for at komme forbi og mærke føllet med kort varsel. o

Læs meget mere ...
om følannoncer og chipmærkning
på stambogskontor.islandshest.dk
og vælg "Føl"

Efter 1. marts 2010 er det ikke længere lovligt at brænde-mærke heste. Det er fortsat tilladt at frysemærke heste, men det er ikke særlig udbredt i Danmark.